

1

INBLICK 2: Kajpromenaden vid Gamletull i Halmstad har ersatt den gamla filtindustrin. Projektansvarige Henrik Fogelklou har i en stark form skapat en mängd informella platser.

Quayside Halmstad
Architects: Henrik Fogelklou et al

Ännu en industri som lämnade stadskärnan, i Halmstads fall Nordiska Filt, öppnade vägen för en kajpromenad. Det unika med Halmstad är att kajpromenaden kom först, sedan kom bostadsprojekten. Det fanns inte några hus eller några idéer om en viss typ av bostadskunder (livsstilskunder) när den 500 meter långa kajpromenaden ritades. Landskapsarkitekten Henrik Fogelklou och arkitekten Mikael Broberg kunde i stället helt inrikta sig på gestaltning av en generell plats för rörelse längs vattnet, för hela Halmstad. Det har givit kajpromenaden en omutlighet i designen. Den ger sig inte, den håller kvar vid sin stränga idé och genomför den hela vägen.

Upphovsmännen ser sig själva som platsens pionjärer och som sådana förbehåller man sig rätten att tolka platsen, i stället för att i efterhand tolka den nya vatten nära bostadsarkitekturen. Om det är därför de nybyggda bostäderna närmast demonstrativt vänder kajpromenaden ryggen med sina upphöjda låsta bostadsgårdar ska jag låta vara osagt.

Idén med kajpromenaden är enkel. Fyra nivåer, eller »skivor«. En 0,75 m över vattnet, brygg-nivån, en på 1,5 m, den grusade kajpromenaden, en på 2,25, den gröna gräsytan, och slutligen en på 3,0. De fyra höjderna ligger som stiliserade höjdkurvor, genom alla 500 meterna. Det skapar en generös generalitet, där det finns närmast oändliga ytor att ta i anspråk. Man skulle kunna tänka

att det krävs en närmast heroiskt hedonistisk sommarfräsch Halmstadsbefolkning för att lyckas med detta, men det märkliga med kajpromenaden är att den faktiskt fungerar också en gråvit vinterdag, närmast övergiven. Och det har att göra med det knivskarpa linjal-ritade vertikala. När snön faller blir allt till skarpt skuggade volymer, en landskapsskulptur.

Kajpromenaden är vilsam, men inte tråkig. Det hade kunnat finnas en risk att den tydliga idén med de fyra planen skulle göra allting för linjärt med parallella plan, men det har man elegant löst genom att låta det övre planets kant stöka till formen. Med dess knixigare och stökigare linje uppstår hela tiden en spänning mellan ytorna. Lägg till det de små detaljerna, som att kanterna mellan planen lutar något inåt (från början ett svar på frågan om graffiti) med en liten skoning längst ner, vilket skapar olika skuggor, samt de elegant infällda bänkarna i »grässkivan«. Den formella formen har på ett snyggt sätt lyckats skapa en plats full av informella luckor att ta i anspråk. DH

1. Kajpromenad Gamletull. De fyra skivorna (bryggan, gångvägen, gräsytan och torget) tar upp höjdskillnaden. En mängd sittplatser skapas, mer eller mindre formella. För att undvika vertikala belysningsstolpar finns belysningen i små kuber.

2. Trappa i matrismönstrade betonelement.

Foto Henrik Fogelklou (2)

2

SITUATIONSPLAN 1:2000

1. JÄRNVÄGSBRO (GÅNG OCH CYKEL)	6. BOSTADSGÅRD	10. GULBARKIG HÄGG
2. JAPANSKA KÖRSBÄR	7. PROMENAD	11. TORNTORGET
3. RÄCKE SOM LUTAR UTÅT MED INFÄLLD BELYSNING	8. GRÖNYTA, GRÄS OCH SCILLA	12. »TORNET»
4. VÄNDPLAN	9. STRÅK, BETONGPLATTOR OCH BAND MED MARKTEGEL	13. LJUSKUBER
5. BRYGGA		14. FILTPARKEN

1. Biblioteksbyggnaden och kajen. Biblioteket av schmidt hammer lassen kom till efter tävlingen om kajpromenaden, men lät sig inte påverkas av att en promenad skulle gå under huset.

2. Kajstråket norrut. Infälld belysning i räcket, blå scilla i gräsyterna, japanska körsbärsträd. De lutande betongmurarna kom först till för att möta problem med klotter.

Foto Sonja Bjärud

FAKTA

Adress: Kajpromenaden Gamletull (utmed Nissan), Halmstad.
Arkitekt: Råntfors Arkitektur & Landskap AB (2001–02), Landskapsgruppen AB (2003–05) och Grontmij AB (2005–07) genom ansvarig landskapsarkitekt Henrik Fogelklou, landskapsarkitekt LAR/MSA (2001–07) och handläggande arkitekt Mikael Broberg, arkitekt MSA (2001–02). **Entreprenör:** IPC, inledningsvis, slutfört i egen regi av Halmstad kommun och Jonab.
Projektering/konstruktion (K/V/E): WSP Samhällsbyggnad genom Claes Olausson, Bo Nilsson, Mats Björklund m fl. **Beställare:** Halmstads kommun, tekniska kontoret genom Torsten Rosenquist och projektledare Niklas Andersson. **Detaljplan:** Halmstads kommun, byggnadskontoret samt Nyréns Arkitektkontor i Stockholm. **Byggtid:** 2005–08 (sista delsträckan byggs 2009/10).

